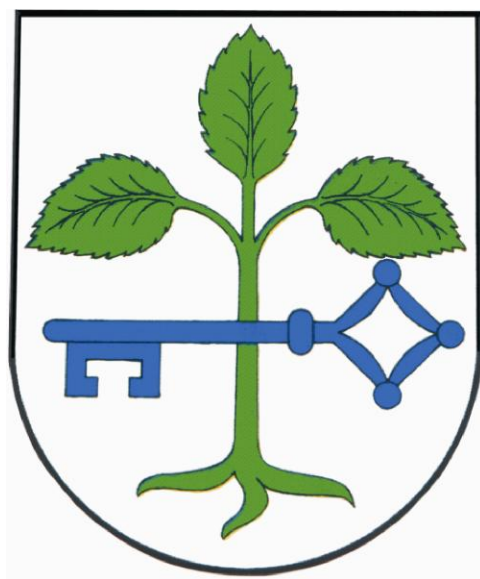

Załącznik nr 3

Uwarunkowania Programu

Poznań 2017 r.

1 Uwarunkowania Programu

Przyjęte założenia określające istniejące uwarunkowania oraz przestrzeń formalną oraz prawną dla opracowania programu ochrony środowiska opierają się na uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych.

Uwzględniono zarówno uwarunkowania wyższego rzędu, mające znamiona „uniwersalnych”, przynajmniej w kontekście mezoregionalnym – czyli dotyczących zarówno Miasta i Gminy Buk, jak i terenów sąsiednich w obrębie obowiązującego systemu prawnego (prawa polskiego, jak i międzynarodowego). Traktowane są w niniejszym opracowaniu jako uwarunkowania zewnętrzne. Druga grupa uwarunkowań jest związana z zamierzeniami rozwojowymi gminy, które to dość precyzyjnie delimitują przyszły kształt rozwoju w zakresie: gospodarczym, społecznym, jak i w kontekście ładu środowiskowo-przestrzennego.

Poniżej przedstawiono syntezę założeń i uwarunkowań wynikających z kluczowych dokumentów planistycznych i strategicznych na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

1.1 Uwarunkowania wynikające z dokumentów nadrzędnych i strategicznych szczebla krajowego

Cele środowiskowe wybranych nadrzędnych krajowych dokumentów strategicznych

I.Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

- 1.Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
 - a.Kierunek interwencji - Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
 - b.Kierunek interwencji - Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
 - c.Kierunek interwencji - Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
 - d.Kierunek interwencji - Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
 - e.Kierunek interwencji - Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
 - f.Kierunek interwencji - Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,
- 2.Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
 - a.Kierunek interwencji - Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
 - b.Kierunek interwencji - Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie - miasta,
 - c.Kierunek interwencji - Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający

bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,

d.Kierunek interwencji - Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,

3.Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski

a.Kierunek interwencji - Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego

II.Strategia Rozwoju Kraju 2020

1.Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo

a.Cel 1.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem

▪Priorytetowy kierunek interwencji 1.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego,

b.Cel 1.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela

▪Priorytetowy kierunek interwencji 1.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela,

2.Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

a.Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki

▪Priorytetowy kierunek interwencji II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego,

b.Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych

▪Priorytetowy kierunek interwencji II.5.2. Upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych,

c.Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko

▪Priorytetowy kierunek interwencji 11.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami,

▪Priorytetowy kierunek interwencji II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej,

▪Priorytetowy kierunek interwencji 11.6.3. Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii,

▪Priorytetowy kierunek interwencji II.6.4. Poprawa stanu środowiska,

▪Priorytetowy kierunek interwencji II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu,

d.Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu

▪Priorytetowy kierunek interwencji 11.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym,

▪Priorytetowy kierunek interwencji 11.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych,

▪Priorytetowy kierunek interwencji 11.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich, 3. Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

e.Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

▪Priorytetowy kierunek interwencji 111.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych,

f.Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

- Priorytetowy kierunek interwencji III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach,
- Priorytetowy kierunek interwencji III.3.2. Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich,
- Priorytetowy kierunek interwencji III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich,
- Priorytetowy kierunek interwencji III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej

III.Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

1.Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

- a.Kierunek interwencji 1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
- b.Kierunek interwencji 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
- c.Kierunek interwencji 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
- d.Kierunek interwencji 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią,

2.Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- a.Kierunek interwencji 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,
- b.Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej,
- c.Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
- d.Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
- e.Kierunek interwencji 2.8. Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne,

3.Cel 3. Poprawa stanu środowiska

- a.Kierunek interwencji 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
- b.Kierunek interwencji 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
- c.Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
- d.Kierunek interwencji 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
- e.Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy,

IV.Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

1.Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki

a.Kierunek działań 1.2. Koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych:

- Działanie 1.2.3. Identyfikacja i wspieranie rozwoju obszarów i technologii o największym potencjale wzrostu,
- Działanie 1.2.4. Wspieranie różnych form innowacji,
- Działanie 1.2.5. Wspieranie transferu wiedzy i wdrażania nowych/nowoczesnych technologii w gospodarce (w tym technologii środowiskowych),

b.Kierunek działań 1.3. Uproszczenie, zapewnienie spójności i przejrzystości systemu danin publicznych mające na względzie potrzeby efektywnej i innowacyjnej gospodarki

- Działanie 1.3.2. Eliminacja szkodliwych subsydiów i racjonalizacja ulg podatkowych,

2.Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

a.Kierunek działań 3.1. Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bar-dziej zieloną ścieżkę”, zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki:

- Działanie 3.1.1. Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej,
- Działanie 3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu,
- Działanie 3.1.3. Wspieranie potencjału badawczego oraz eksportowego w zakresie technologii środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych technologii węglowych (CTW),
- Działanie 3.1.4. Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity”, w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością,

b.Kierunek działań 3.2. Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia:

- Działanie 3.2.1. Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów,
- Działanie 3.2.2. Stosowanie zasad zrównoważonej architektury

V.Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

1.Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego

a.Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej,

b.Cel szczegółowy 4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko,

VI.Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020

1.Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej

a.Priorytet 2.1. Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich:

- Kierunek interwencji 2.1.1. Modernizacja sieci przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej,
 - Kierunek interwencji 2.1.2. Dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii elektrycznej,
 - Kierunek interwencji 2.1.3. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i sieci wodociągowej,
 - Kierunek interwencji 2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków,
 - Kierunek interwencji 2.1.5. Rozwój systemów zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - Kierunek interwencji 2.1.6. Rozbudowa sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego,
 - b.Priorytet 2.2. Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich:
 - Kierunek interwencji 2.2.1. Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej i kolejowej,
 - Kierunek interwencji 2.2.2. Tworzenie powiązań lokalnej sieci drogowej z siecią dróg regionalnych, krajowych, ekspresowych i autostrad,
 - Kierunek interwencji 2.2.3. Tworzenie infrastruktury węzłów przesiadkowych, transportu kołowego i kolejowego,
 - c.Priorytet 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich:
 - Kierunek interwencji 2.5.1. Rozwój infrastruktury wodno-melioracyjnej i innej łagodzącej zagrożenia naturalne,
- 2.Cel szczegółowy 3. Bezpieczeństwo żywnościowe
- a.Priorytet 3.2. Wytwarzanie wysokiej jakości, bezpiecznych dla konsumentów produktów rolno-spożywczych:
 - Kierunek interwencji 3.2.2. Wsparcie wytwarzania wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych, w tym produktów wytwarzanych metodami integrowanymi, ekologicznymi oraz tradycyjnymi metodami produkcji z lokalnych surowców i zasobów oraz produktów rybnych,
 - b.Priorytet 3.4. Podnoszenie świadomości i wiedzy producentów oraz konsumentów w zakresie produkcji rolno-spożywczej i zasad żywienia:
 - Kierunek interwencji 3.4.3. Wsparcie działalności innowacyjnej ukierunkowanej na zmiany wzorców produkcji i konsumpcji,
- 3.Cel szczegółowy 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich
- a.Priorytet 5.1. Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich:
 - Kierunek interwencji 5.1.1. Ochrona różnorodności biologicznej, w tym unikalnych ekosystemów oraz flory i fauny związanych z gospodarką rolną i rybacką,
 - Kierunek interwencji 5.1.2. Ochrona jakości wód, w tym racjonalna gospodarka nawozami i środkami ochrony roślin,
 - Kierunek interwencji 5.1.3. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa oraz zwiększanie retencji wodnej,

- Kierunek interwencji 5.1.4. Ochrona gleb przed erozją, zakwaszeniem, spadkiem zawartości materii organicznej i zanieczyszczeniem metalami ciężkimi,
- Kierunek interwencji 5.1.5. Rozwój wiedzy w zakresie ochrony środowiska rolniczego i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich i jej upowszechnianie,
- b.Priorytet 5.2. Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego:
 - Kierunek interwencji 5.2.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu rolniczego,
 - Kierunek interwencji 5.2.2. Właściwe planowanie przestrzenne,
 - Kierunek interwencji 5.2.3. Racjonalna gospodarka gruntami,
- c.Priorytet 5.3. Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciw-działaniu tym zmianom (mitygacji):
 - Kierunek interwencji 5.3.1. Adaptacja produkcji rolnej i rybackiej do zmian klimatu,
 - Kierunek interwencji 5.3.2. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w rolnictwie i całym łańcuchu rolno-żywnościowym,
 - Kierunek interwencji 5.3.3. Zwiększenie sekwestracji węgla w glebie i biomase wytwarzanej w rolnictwie,
 - Kierunek interwencji 5.3.4. Badania w zakresie wzajemnego oddziaływania rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa na zmiany klimatu,
 - Kierunek interwencji 5.3.5. Upowszechnianie wiedzy w zakresie praktyk przyjaznych klimatowi wśród konsumentów i producentów rolno-spożywczych,
- d.Priorytet 5.4. Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich:
 - Kierunek interwencji 5.4.1. Racjonalne zwiększenie zasobów leśnych,
 - Kierunek interwencji 5.4.2. Odbudowa drzewostanów po zniszczeniach spowodowanych katastrofami naturalnymi,
 - Kierunek interwencji 5.4.3 Zrównoważona gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska oraz rozwojowi rolnictwa i rybactwa,
 - Kierunek interwencji 5.4.4. Wzmacnianie publicznych funkcji lasów,
- e.Priorytet 5.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich:
 - Kierunek interwencji 5.5.1. Racjonalne wykorzystanie rolniczej i rybackiej przestrzeni produkcyjnej do produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
 - Kierunek interwencji 5.5.2. Zwiększenie dostępności cenowej i upowszechnienie rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców obszarów wiejskich

VII.Strategia „Sprawne Państwo 2020”

1.Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych

- a.Kierunek interwencji 3.2. Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju:

- Przedsięwzięcie 3.2.1. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
- Przedsięwzięcie 3.2.2. Zapewnienie ładu przestrzennego,
- Przedsięwzięcie 3.2.3. Wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych,

2.Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych

a.Kierunek interwencji 5.2. Ochrona praw i interesów konsumentów:

- Przedsięwzięcie 5.2.3. Wzrost świadomości uczestników obrotu o przysługujących konsumentom prawach oraz stymulacja aktywności konsumenckiej w obszarze ochrony tych praw,

b.Kierunek interwencji 5.5. Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych

- Przedsięwzięcie 5.5.2. Nowoczesne zarządzanie usługami publicznymi,

3.Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego

a.Kierunek interwencji 7.5. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego:

- Przedsięwzięcie 7.5.1. Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego,

VIII.Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

1.Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego

a.Priorytet 3.1. Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej:

- Kierunek interwencji 3.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,

2.Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa

a.Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego:

- Kierunek interwencji 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną,
- Kierunek interwencji 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa,
- Kierunek interwencji 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa,
- Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa,

IX.Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie

1.Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów

a.Kierunek działań 1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych:

- Działanie 1.1.1. Warszawa - stolica państwa,
- Działanie 1.1.2. Pozostałe ośrodki wojewódzkie,

b.Kierunek działań 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi:

- Działanie 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów,
- Działanie 1.2.2. Wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych,
- Działanie 1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich,
- c.Kierunek działań 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw - działania tematyczne:
 - Działanie 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne,
 - Działanie 1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego
- 2.Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych
 - a.Kierunek działań 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe:
 - Działanie 2.2.3. Zwiększanie dostępności i jakości usług komunikacyjnych,
 - Działanie 2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska,
 - b.Kierunek działań 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
 - c.Kierunek działań 2.4. Przewyższanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE,
 - d.Kierunek działań 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności,

X.Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

- 1.Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
 - a.Kierunek interwencji - kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności,

XI.Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

- 1.Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego
 - a.Priorytet Strategii 4.1. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej:
 - Kierunek działań 4.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu,

XII.Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

- 1.Kierunek - poprawa efektywności energetycznej
 - a.Cel główny - dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,
 - b.Cel główny - konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15,
- 2.Kierunek - wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii

- a.Cel główny - racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- b.Cel główny - zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,
- 3.Kierunek - wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła
 - a.Cel główny - zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,
- 4.Kierunek - dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej
 - a.Cel główny - przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych
- 5.Kierunek - rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw
 - a.Cel główny - wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
 - b.Cel główny - osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
 - c.Cel główny - ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
 - d.Cel główny - wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
 - e.Cel główny - zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,
- 6.Kierunek - rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii
 - a.Cel główny - zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen,
- 7.Kierunek - ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko
 - a.Cel główny - ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
 - b.Cel główny - ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM₂₅) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
 - c.Cel główny - ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
 - d.Cel główny - minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie ich w gospodarce,
 - e.Cel główny - zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

Dokumentami sektorowymi są Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020, Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy plan gospodarki odpadami 2014, Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, regionalne programy operacyjne 2014-2020, Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015-2020, Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Program wodno-środowiskowy kraju, plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, plan zarządzania ryzykiem powodziowym oraz strategię ponadregionalne.

Dokumentami o charakterze programowym/wdrożeniowym są strategia rozwoju województwa, plan zagospodarowania przestrzennego województwa, regionalna strategia innowacji, plan gospodarki odpadami dla województwa i jego aktualizacje, program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych, program ograniczenia niskiej emisji, program wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa, program rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, wojewódzki program przekształceń terenów przemysłowych i zdegradowanych, program małej retencji, raporty z realizacji wcześniejszych programów ochrony środowiska, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza, plan utrzymania wód, warunki korzystania z wód regionu wodnego, warunki korzystania z wód zlewni oraz inne obowiązujące na terenie województwa branżowe programy, plany i strategię wraz z ich aktualizacjami.

Powyższe dokumenty poziomu krajowego i wojewódzkiego uwzględniają zobowiązania międzynarodowe związane z wdrażaniem Dyrektyw Unii Europejskiej i są spójne ze wspólnotowymi dokumentami programowymi.

W dalszych fragmentach niniejszego załącznika odniesiono się także do sektorowych programów szczebla powiatowego i gminnego.

W każdym z dokumentów znajduje się szereg zapisów, które były bazą dla potrzeb opracowania celów oraz kierunków działań niniejszego Programu.

1.2 Uwarunkowania wynikające z dokumentów sektorowych i strategicznych szczebla krajowego

1.2.1 Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) - KPOP obowiązuje od 1 października 2015 roku. Jego głównym celem jest poprawa jakości życia mieszkańców na terenie kraju, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cel ten będzie realizowany poprzez cele szczegółowe oraz kierunki interwencji.

Poniżej podano cele szczegółowe, zdefiniowane w KPOP:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE

i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia;

- osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Poniżej wymieniono **kierunki działań**, które pozwolą na osiągnięcie celów szczegółowych, a także działania krótkoterminowe (do roku 2018) o charakterze priorytetowym, na poziomie krajowym oraz na poziomie wojewódzkim i lokalnym:

1. Podniesienie rangi zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza:

- 1.1. Utworzenie Partnerstwa na rzecz Poprawy Jakości Powietrza w Polsce;
- 1.2. Nadanie odpowiedniego priorytetu poprawie jakości powietrza – w działaniach NFOŚiGW oraz WFOŚiGW.
- 1.3. Przystąpienie do Partnerstwa na rzecz Poprawy Jakości Powietrza w Polsce;
- 1.4. Nadanie odpowiedniego priorytetu poprawie jakości powietrza – w działaniach WFOŚiGW;
- 1.5. Przygotowanie gminnych planów gospodarki niskoemisyjnej, warunkujących finansowanie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń powietrza oraz gazów cieplarnianych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych 2014 – 2020 (POLiŚ 2007 – 2013).

2. Stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza:

- 2.1. Wprowadzenie zmian prawnych w zakresie art. 96 (stworzenie możliwości wprowadzenia ograniczeń w zakresie jakości paliw stosowanych na danym obszarze) oraz art. 225-229 (uelastycznienie mechanizmu kompensacji poprzez stworzenie możliwości kompensowania emisji z udziałem większej liczby podmiotów, w tym pochodzącej z instalacji spalania paliw stałych eksploatowanych przez osoby fizyczne) ustawy POŚ;
- 2.2. Opracowanie projektu rozporządzenia w sprawie wymagań dotyczących sezonowej efektywności energetycznej oraz dopuszczalnej emisji substancji z instalacji spalania paliw o mocy cieplnej do 0,5 MW;
- 2.3. Zmiana ustawy z dnia 10 października 2014 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1395) poprzez rozszerzenie zakresu przedmiotowego delegacji ustawowej do wydania przez ministra właściwego do spraw gospodarki rozporządzenia w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych, o możliwość różnicowania parametrów jakościowych paliw ze względu na ich wykorzystanie w instalacjach spalania paliw;
- 2.4. Wymagania jakościowe dla paliw stałych stosowanych w instalacja o nominalnej mocy cieplnej nie większej niż 1,0 MW;
- 2.5. Zmiana rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2003 r. Nr 208 poz. 2026) poprzez dodanie w jego § 2 ust. 1 pkt 11 przepisu art. 334 ustawy POŚ.

2.6. *Opracowanie i uchwalenie zaległych założeń do planów lub programów zaopatrzenia miast, gmin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.*

3. Włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi:

3.1. Prowadzenie kampanii medialnych i informacyjnych w zakresie proekologicznych zachowań sprzyjających poprawie jakości powietrza;

3.2. Prowadzenie programów informacyjnych dotyczących wpływu niskiej emisji na zdrowie i środowisko.

3.3. *Podniesienie świadomości społecznej na temat pozytywnych aspektów zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej poprzez przeprowadzanie głębokiej termomodernizacji budynków, rozwój kogeneracji oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (NFOŚiGW: KAWKA, BOCIAN, RYŚ, PROSUMENT, RPO 2014-2020);*

3.4. *Akcje informacyjne uświadamiające mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia, jakie niesie ze sobą zanieczyszczenie powietrza (NFOŚiGW: KAWKA, WFOŚiGW);*

3.5. *Informowanie przez służby kominiarskie o zaletach odgórznego spalania węgla kamiennego oraz wykorzystania odpowiedniej jakości paliw stałych.*

4. Rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza:

4.1. *Upowszechnianie wysokosprawnych kotłów spełniających najwyższe wymagania w zakresie emisji przy wymianie i modernizacji starych urządzeń/instalacji o małej mocy, służących do wytwarzania energii cieplnej lub energii cieplnej i energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych oraz mikro- i małych przedsiębiorstw (NFOŚiGW – KAWKA, WFOŚiGW, RPO 2014 – 2020);*

4.2. *Zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej poprzez przeprowadzenie głębokiej termomodernizacji budynków, rozwój kogeneracji oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (RPO 2014 – 2020, NFOŚiGW RYŚ).*

5. Rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza:

5.1. Przygotowanie ujednoliconych Wytycznych dotyczących metodyki detekcji spalania odpadów w małych źródłach ciepła.

5.2. *Wzmocnienie kontroli w zakresie zgodności zainstalowanego systemu ogrzewania z systemem zawartym w projekcie budowlanym.*

6. Upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza:

6.1. Promocja programów priorytetowych NFOŚiGW: KAWKA, LEMUR, SOWA, BOCIAN, PROSUMENT, RYŚ oraz innych programów, które mają pośredni wpływ na poprawę jakości powietrza;

6.2. Wsparcie finansowe modernizacji miejskiego transportu zbiorowego w kierunku rozwoju transportu przyjaznego dla środowiska oraz działań zmierzających do budowy odpowiedniej infrastruktury w tym zakresie, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE z dnia 22 października 2014 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych (POIIŚ 2014 – 2020).

6.3. *Wsparcie finansowe wymiany i modernizacji starych urządzeń/instalacji małej mocy, służących do wytwarzania energii cieplnej lub energii cieplnej i energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych oraz mikro- i małych przedsiębiorstw (NFOŚiGW, WFOŚiGW, RPO 2014 – 2020);*

6.4. Dofinansowanie działań w zakresie przeprowadzania głębokiej termomodernizacji budynków, rozwoju kogeneracji oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej (NFOŚiGW, WFOŚiGW, RPO 2014 – 2020).

Poza wyżej wymienionymi działaniami priorytetowymi krótkoterminowymi (do roku 2018), które wskazano do natychmiastowej realizacji, w KPOP zdefiniowano również działania krótkoterminowe (do roku 2018), średnioterminowe (do roku 2020) oraz długoterminowe (do roku 2030).

1.2.2 Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2015

Celem Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) jest ograniczanie zrzutów ścieków, które są niedostatecznie oczyszczone, a zatem także ochrona wód przed skutkami takiego działania.

IV Aktualizacja KPOŚK 2015 została przyjęta przez Radę Ministrów dnia 21 kwietnia 2016 r. Opracowanie AKPOŚK wynikało przede wszystkim z konieczności dostosowania KPOŚK do wymogów art. 5 ust. 2 dyrektywy 91/271/EWG oraz uaktualnienia i ujednolicenia jego danych z informacjami przekazanymi do Komisji Europejskiej w Master Planie dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG. Dokonano analiz w zakresie spełnienia przez poszczególne aglomeracje warunków niniejszej dyrektywy. W dokumencie zawarto listę zadań zaplanowanych do realizacji przez samorządy w latach 2015-2021.

AKPOŚK 2015 dotyczy 1502 aglomeracji (38 mln RLM), które zostały podzielone na priorytety zgodnie ze znaczeniem inwencji oraz pilnością zapewnienia środków:

- Priorytet I – 68 aglomeracji (19 220 751 RLMrz),
- Priorytet II – 148 aglomeracji (2 663 219 RLMrz),
- Priorytet III – 311 aglomeracji (6 169 377 RLMrz),
- Priorytet IV – 378 aglomeracji (4 193 648 RLMrz).

Dokument uwzględnia także 597 aglomeracji poza priorytetami, które zobowiązują się do podjęcia stosownych działań inwestycyjnych zmierzających do spełnienia wymagań dyrektywy 91/271/EWG.

W niniejszej aktualizacji standardy oczyszczania ścieków określone są w zależności od wielkości aglomeracji. Plany inwestycyjne przedstawione przez aglomeracje zakładają wybudowanie 119 nowych oczyszczalni ścieków i przeprowadzanie innych inwestycji na 985 oczyszczalniach. Planuje się także budowę 21 780,8 km sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 4 193,6 km istniejącej sieci. Co więcej AKPOŚK 2015 zakłada także wykonanie dodatkowych prac wskutek zmian prawnych w 187 oczyszczalniach na terenie 157 aglomeracji.

Program zakłada, iż wskutek zakończenia inwestycji RLM korzystających z sieci kanalizacyjnej będzie wynosiło 36 454 505 (95,9% całego RLM).

Szacowany koszt zaplanowanych przez aglomeracje inwestycji będzie wynosił 29,91 mld zł, a głównymi źródłami finansowania będą:

- środki unijne w ramach programów operacyjnych – POLiŚ, RPO,
- krajowe fundusze ekologiczne – NFOŚiGW, WFOŚiGW,
- środki własne gmin.

1.2.3 Krajowy plan gospodarki odpadami 2022

Konieczność aktualizacji Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (KPGO) wynika z zapisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm. 1), według której „plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 6 lat” (art. 37 ust. 1).

Przyjęty w lipcu 2016 r. Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 (KPGO) (Uchwała Nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022, M.P. 2016, poz. 784) obowiązuje do 2022 roku i przedstawia szereg działań służących zapewnieniu zintegrowanej gospodarki odpadami na terenie kraju.

Dokument obejmuje zarówno zadania przyjęte we wcześniejszym KPGO, jak i nowe cele i zadania, ustalone na kolejne 6 lat z perspektywą do 2030 roku. Uwzględnia wymagania prawne UE z zakresu gospodarki odpadami oraz cele dokumentów strategicznych UE i krajowych.

W KPGO 2022 przyjęto następujące cele w zakresie gospodarki odpadami:

1. Odpady komunalne, w tym odpady żywności i inne odpady ulegające biodegradacji

- 1) zmniejszenie ilości powstających odpadów:
- 2) zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji;
- 3) doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
- 4) zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie)
- 5) zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.;
- 6) zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych;
- 7) zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia;
- 8) zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych;
- 9) utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi;
- 10) monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12);

11) zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.

2. Odpady powstające z produktów

Oleje odpadowe

- 1) zapobieganie powstawaniu olejów odpadowych;
- 2) dążenie do zwiększenia ilości zbieranych olejów odpadowych;
- 3) utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%;
- 4) w przypadku preparatów smarowych: wzrost poziomu recyklingu do wartości co najmniej 35% oraz poziomu odzysku do wartości co najmniej 50% w 2020 r.

Zużyte opony

- 1) utrzymanie dotychczasowego poziomu odzysku w wysokości co najmniej 75%, a recyklingu w wysokości co najmniej 15%;
- 2) zwiększenie świadomości społeczeństwa, w tym przedsiębiorców na temat właściwego, to jest zrównoważonego, użytkowania pojazdów, w szczególności opon oraz dozwolonych przepisami prawa sposobów postępowania ze zużyтыми oponami.

Zużyte baterie i zużyte akumulatory

- 1) wzrost świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorców na temat prawidłowego sposobu postępowania ze zużyтыми bateriami i zużyтыми akumulatorami;
- 2) osiągnięcie w 2016 r. i w latach następnych poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych;
- 3) utrzymanie poziomu wydajności recyklingu:
 - a) zużytych baterii kwasowo-ołowiowych i zużytych akumulatorów kwasowo-ołowiowych w wysokości co najmniej 65%,
 - b) zużytych baterii niklowo-kadmowych i zużytych akumulatorów niklowo-kadmowych w wysokości co najmniej 75%,
 - c) pozostałych zużytych baterii i zużytych akumulatorów w wysokości co najmniej 50% masy zużytych baterii lub zużytych akumulatorów.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- 1) zwiększenie świadomości społeczeństwa i przedsiębiorców na temat prawidłowego sposobu postępowania z ZSEE;
- 2) ograniczenie powstawania odpadów w postaci ZSEE;
- 3) zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania ZSEE.

Opakowania i odpady opakowaniowe

- 1) zapewnienie odpowiedniej jakości odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie w gospodarstwach domowych;
- 2) utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu co najmniej na poziomie określonym w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi;
- 3) osiągnięcie i utrzymanie co najmniej poziomów odzysku i recyklingu 56 w poszczególnych latach dla opakowań wielomateriałowych (zawartych w tabeli 41w KPGO 2022).

Pojazdy wycofane z eksploatacji

- 1) osiąganie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu odniesionych do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku co najmniej na poziomie odpowiednio 95% i 85%;
- 2) ograniczenie nieuczciwych praktyk w zakresie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (zwiększenie ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji kierowanych do legalnych stacji demontażu);
- 3) ograniczenie liczby pojazdów sprowadzanych z zagranicy bezpośrednio do krajowych stacji demontażu w sposób nielegalny.

3. Odpady niebezpieczne

Odpady medyczne i weterynaryjne

- 1) zapewnienie odpowiedniego rozmieszczenia, ilości oraz wydajności spalarni odpadów spalających odpady medyczne i weterynaryjne w ujęciu nie tylko krajowym, ale i regionalnym tak, aby ograniczyć transport tych odpadów w celu przestrzegania zasady bliskości;
- 2) podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych, w tym segregacji odpadów u źródła powstawania;
- 3) ograniczenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

Odpady zawierające PCB

W gospodarce odpadami zawierającymi PCB przyjęto cel polegający na kontynuacji likwidacji urządzeń o zawartości PCB poniżej 5 dm³.

Odpady zawierające azbest

W gospodarce odpadami zawierającymi azbest przyjęto cel polegający na osiągnięciu celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032.

Mogilniki

W zakresie mogilników przyjęto cel polegający na dokończeniu likwidacji mogilników, zawierających przeterminowane ŚOR i inne odpady niebezpieczne.

4. Odpady pozostałe

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

1) zwiększenie świadomości wśród inwestorów oraz podmiotów wytwarzających odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej na temat należytego postępowania ze strumieniem wyżej wskazanych odpadów, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania oraz recyklingu;

2) utrzymanie poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych na poziomie minimum 70% wagowo.

Komunalne osady ściekowe

1) całkowite zaniechanie składowania KOŚ;

2) zwiększenie ilości KOŚ przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz ilości KOŚ poddanych termicznemu przekształcaniu;

3) dążenie do maksymalizacji stopnia wykorzystania substancji biogennych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego, chemicznego oraz środowiskowego.

Odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne

W gospodarce odpadami ulegającymi biodegradacji innymi niż komunalne przyjęto następujący cel: w okresie do 2022 r. i w latach następnych utrzymanie masy składowanych odpadów na poziomie nie większym niż 40% masy wytworzonych odpadów.

Odpady z wybranych gałęzi gospodarki, których zagospodarowanie stwarza problemy

1) zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku;

2) ograniczenie masy wytworzonych odpadów w stosunku do wielkości produkcji;

3) zwiększenie stopnia zagospodarowania odpadów w podziemnych wyrobiskach kopalni, w tym przez odzysk.

Odpady w środowisku morskim

1) poprawa stanu jakości wód Morza Bałtyckiego;

2) zmniejszanie ilości odpadów znajdujących się w Bałtyku (również jego linii brzegowej);

3) wzrost świadomości społeczeństwa na temat istoty należytego sposobu postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem niekorzystnego wpływu odpadów na stan jakości wód Morza Bałtyckiego.

1.2.4 Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów (2014)

W dokumencie zdefiniowano 10 celi strategicznych: 9 celi ilościowych oraz 1 cel jakościowy, które zdefiniowano poniżej:

Cele ilościowe w odniesieniu do ogólnej masy wytwarzanych odpadów:

- utrzymanie wzrostu gospodarczego przy całkowitej masie wytwarzanych odpadów na stałym poziomie;
- ograniczenie obciążenia PKB odpadami.

Cele ilościowe w odniesieniu do priorytetowych strumieni odpadów:Odpady wydobywcze:

- ograniczenie masy wytworzonych odpadów w stosunku do wielkości produkcji.

Odpady z procesów termicznych:

- ograniczenie masy wytworzonych odpadów w stosunku do ilości wyprodukowanej energii.

Odpady niebezpieczne:

- ograniczanie uciążliwości dla środowiska odpadów poprzez wzrost liczby wytwarzanych w Polsce produktów objętych ekoznakowaniem.

Odpady komunalne:

- zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych na mieszkańca.

Odpady opakowaniowe:

- zmniejszenie masy odpadów opakowaniowych w stosunku do masy produktów.

Odpady żywności:

- ograniczenie marnotrawienia żywności.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (ZSEE):

- wzrost ponownego użycia, m.in. poprzez stworzenie sieci wymiany i napraw sprzętu elektrycznego i elektronicznego, oraz zbierania i przygotowanie ZSEE do ponownego użycia.

Cele jakościowe:

- w odniesieniu do produktów i produkcji: ograniczanie oddziaływania na środowisko na etapie wydobywania surowców produkcji i surowców, logistyki konsumpcji, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia stosowania szkodliwych substancji.

1.2.5 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020

Główny cel Programu, którym jest „Wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej”, wynika z jednego z trzech priorytetów Strategii Europa 2020 - wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej. Poniżej opisano niektóre z osi priorytetowych wraz z priorytetami inwestycyjnymi oraz celami szczegółowymi.

Oś priorytetowa I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki:Priorytet inwestycyjny 4.I. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych:

- **Cel szczegółowy:** wzrost udziału energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto.

Priorytet inwestycyjny 4.II. Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach:

- **Cel szczegółowy:** Zwiększona efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach.

Priorytet inwestycyjny 4.III. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym:

- **Cel szczegółowy:** Zwiększona efektywność energetyczna w budownictwie wielorodzinnym mieszkaniowym oraz w budynkach użyteczności publicznej.

Priorytet inwestycyjny 4.IV. Rozwijanie i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji działających na niskich i średnich poziomach napięcia:

- **Cel szczegółowy:** wprowadzenie pilotażowych sieci inteligentnych.

Priorytet inwestycyjny 4.V. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu:

- **Cel szczegółowy:** zwiększona sprawność przesyłu energii termicznej.

Priorytet inwestycyjny 4.VI. Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe:

- **Cel szczegółowy:** zwiększony udział energii wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji.

Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu:

Priorytet inwestycyjny 5.II. Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.

- **Cel szczegółowy:** większa ilość retencjonowanej wody oraz wyższa sprawność przeprowadzania rozpoznania i reagowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń naturalnych i poważnych awarii.

Priorytet inwestycyjny 6.I. Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.

- **Cel szczegółowy:** mniejsza ilość odpadów komunalnych podlegających składowaniu.

Priorytet inwestycyjny 6.II. Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.

- **Cel szczegółowy:** większa liczba ludności korzystająca z ulepszanego systemu oczyszczania ścieków komunalnych zapewniającego podwyższone usuwanie biogenów.

Priorytet inwestycyjny 6.III. Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

- **Cel szczegółowy:** wzmocnione mechanizmy służące ochronie przyrody.

Priorytet inwestycyjny 6.IV. Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów poprzemysłowych (w tym terenów powojсковych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.

–**Cel szczegółowy:** zahamowanie spadku powierzchni terenów zieleni w miastach.

Oś priorytetowa III: Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego:

Priorytet inwestycyjny 7.II. Rozwój i usprawnienie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej

–**Cel szczegółowy:** większy potencjał przyjaznego środowiska transportu w przewozie towarów oraz lepszy stan krajowej sieci platform multimodalnych w TEN-T.

Oś priorytetowa VI: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach:

Priorytet inwestycyjny 4.V. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

–**Cel szczegółowy:** większe wykorzystanie niskoemisyjnego transportu miejskiego.

Oś priorytetowa VII: Poprawa bezpieczeństwa energetycznego:

Priorytet inwestycyjny 7.E. Zwiększenie efektywności energetycznej i bezpieczeństwa dostaw poprzez rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii oraz poprzez integrację rozproszonego wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych

–**Cel szczegółowy:** wzmocniona infrastruktura bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Oś priorytetowa VIII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury:

Priorytet inwestycyjny 6.C. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

–**Cel szczegółowy:** lepsza dostępność infrastruktury kultury i dziedzictwa kulturowego oraz wzrost kompetencji kulturowych społeczeństwa jako ważnych elementów konkurencyjności gospodarki

1.2.6 Regionalne programy operacyjne 2014–2020

Regionalne programy operacyjne 2014 – 2020 są instrumentami, które realizują zadania zmierzające do osiągnięcia spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej Unii Europejskiej poprzez inteligentny oraz zrównoważony rozwój, który sprzyja włączeniu społecznemu.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020 zawiera 10 osi priorytetowych, w których dodatkowo zdefiniowano działania/podziałania i cele szczegółowe. Poniżej wypisano niektóre z osi priorytetowych, ważnych z punktu ochrony środowiska.

OŚ PRIORYTETOWA 3. Energia:

Działanie 3.1. Wytwarzanie i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych;

Cel szczegółowy: Zwiększenie poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Działanie 3.2. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym mieszkaniowym;

Cel szczegółowy: Zwiększenie efektywności energetycznej sektorów publicznego i mieszkaniowego.

Działanie 3.3. Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska;

Cel szczegółowy: Zwiększone wykorzystanie transportu.

OŚ PRIORYTETOWA 4. Środowisko:

Działanie 4.1. Zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych;

Cel szczegółowy: Zmniejszone zagrożenie nagłymi i ekstremalnymi zjawiskami przyrodniczymi.

Działanie 4.2. Gospodarka odpadami;

Cel szczegółowy: Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie.

Działanie 4.3. Gospodarka wodno - ściekowa;

Cel szczegółowy: Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych.

Działanie 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;

Cel szczegółowy: Zwiększona atrakcyjność obiektów kultury regionu poprzez interwencje skierowane na inwestycje chroniące ich stan.

Działanie 4.5. Ochrona przyrody;

Cel szczegółowy: Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie.

OŚ PRIORYTETOWA 10. Pomoc techniczna:

Działanie 10.1. Wsparcie instytucjonalno-kadrowe procesu zarządzania i wdrażania WRPO 2014+;

Cel szczegółowy: Zapewnienie sprawnego zarządzania i wdrażania Programu oraz efektywne wykorzystanie środków EFS w ramach WRPO 2014 – 2020.

Działanie 10.2. Informacja i promocja WRPO 2014+.

Cel szczegółowy: Zapewnienie skutecznego systemu informacji i promocji Programu.

1.2.7 Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015–2020

Program uchwalony uchwałą nr 213 Rady Ministrów z dnia 6 listopada 2015 r. w sprawie zatwierdzenia „Programu ochrony zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020”.

Głównym celem Programu jest „Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społecznym i gospodarczym kraju”. Dodatkowo zdefiniowano siedem celi szczegółowych:

Cel szczegółowy A: Podniesienie poziomu wiedzy oraz wzrost aktywności społeczeństwa w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej;

Cel szczegółowy B: Doskonalenie systemu ochrony przyrody;

Cel szczegółowy C: Zachowanie i przywracanie siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków;

Cel szczegółowy D: Utrzymanie i odbudowa funkcji ekosystemów będących źródłem usług dla człowieka;

Cel szczegółowy E: Zwiększenie integracji działalności sektorów gospodarki z celami ochrony różnorodności biologicznej;

Cel szczegółowy F: Ograniczanie zagrożeń wynikających ze zmian klimatu oraz presji ze strony gatunków inwazyjnych;

Cel szczegółowy G: Zwiększenie udziału Polski na forum międzynarodowym w zakresie ochrony różnorodności biologicznej.

1.2.8 Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Głównym celem SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Dodatkowo zdefiniowano sześć celi szczegółowych.

Cel 1: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska;

Cel 2: Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich;

Cel 3: Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu;

Cel 4: Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu;

Cel 5: Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;

Cel 6: Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

1.2.9 Program wodno-środowiskowy kraju

Program wodno-środowiskowy kraju został przyjęty w 2010 r. Program realizuje wymagania, które zostały wskazane w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r., która ustanawia ramy wspólnotowego działania w

dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej, w kwestii opracowania programów działań.

Głównym celem programu jest „Przedstawienie zestawień działań dla realizacji założonych celów środowiskowych, których wypełnienie w określonym czasie pozwoli uzyskać efekty w postaci lepszego stanu wód”. W myśl artykułu 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej zdefiniowano cztery następujące cele środowiskowe:

Cel 1: Niepogarszanie stanu części wód;

Cel 2: Osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych;

Cel 3: Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie);

Cel 4: Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

1.2.10 Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry został uchwalony na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. (M. P. 2016 poz. 1967. Dokument ten jest podsumowaniem każdego z 6-letnich cykli planistycznych wymaganych Ramową Dyrektywą Wodną.

Dla wód podziemnych wyróżniono następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych;
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla wód powierzchniowych cele środowiskowe zostały oparte przede wszystkim na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych, odpowiadających dobremu stanowi wód.

Uzupełnieniem dokumentu jest przyjęty przez Rząd w sierpniu 2014 r. Masterplan dla dorzecza Odry. Ten przejściowy dokument strategiczny zawiera zestawienie inwestycji planowanych do realizacji w perspektywie do 2021 r. wraz z ich oceną pod kątem zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną.

1.2.11 Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Warty

„Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Warty” definiuje trzy cele główne oraz przypisane im cele szczegółowe:

Cel 1: Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego

Cel 1.1: Utrzymanie oraz zwiększanie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym,

Cel 1.2: Wyeliminowanie/ unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,

Cel 1.3: Określenie warunków możliwego zagospodarowywania obszarów chronionych obwałowaniami,

Cel 1.4: unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim ($p=0,2\%$) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi.

Cel 2: Minimalizacja istniejącego ryzyka powodziowego

Cel 2.1: Ograniczanie istniejącego zagrożenia powodziowego,

Cel 2.2: Ograniczanie istniejącego zagospodarowania,

Cel 2.3: Ograniczanie wrażliwości obiektów i społeczności.

Cel 3: Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Cel 3.1: Doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych,

Cel 3.2: Doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych,

Cel 3.3: Doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi,

Cel 3.4: Wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych,

Cel 3.5: Budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,

Cel 3.6: Budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

1.2.12 Strategie ponadregionalne – Strategia Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020

Niniejsza Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów dnia 30 kwietnia 2014 roku. Obejmuje ona województwa dolnośląskie, lubuskie, opolskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie.

W dokumencie zdefiniowano następujące cele do 2020 roku:

Cel główny:

Wzrost konkurencyjności Polski Zachodniej w wymiarze europejskim przez efektywne wykorzystanie potencjałów makroregionu.

Cele szczegółowe:

- I. Integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu, w tym m.in.:
 - zwiększenie efektywności sieci energetycznej w makroregionie.
- II. Budowa oferty gospodarczej makroregionu.
- III. Wzmacnianie potencjału naukowo-badawczego makroregionu.

1.3 Uwarunkowania wynikające z dokumentów sektorowych i strategicznych szczebla wojewódzkiego

Dokumentami o charakterze programowym/wdrożeniowym są strategia rozwoju województwa, plan zagospodarowania przestrzennego województwa, regionalna strategia innowacji, plan gospodarki odpadami dla województwa i jego aktualizacje, program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych, program ograniczenia niskiej emisji, program wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa, program rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, wojewódzki program przekształceń terenów przemysłowych i zdegradowanych, program małej retencji, raporty z realizacji wcześniejszych programów ochrony środowiska, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza, plan utrzymania wód, warunki korzystania z wód regionu wodnego, warunki korzystania z wód zlewni oraz inne obowiązujące na terenie województwa branżowe programy, plany i strategie wraz z ich aktualizacjami.

1.3.1 Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Cele sformułowane są w układzie hierarchicznym, w podziale na generalny, strategiczne, operacyjne, oraz w układzie horyzontalnym.

Cel generalny sformułowano następująco: Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami

Cel strategiczny osiągany będzie przez realizację następujących celów operacyjnych:

Cel operacyjny 2.1. Wsparcie ochrony przyrody.

Cel operacyjny 2.2. Ochrona krajobrazu.

Cel operacyjny 2.3. Ochrona zasobów leśnych i racjonalne ich wykorzystanie.

Cel operacyjny 2.4. Wykorzystanie, racjonalizacja gospodarki zasobami kopalin oraz ograniczanie skutków ich eksploatacji.

Cel operacyjny 2.5. Ograniczanie emisji do atmosfery.

Cel operacyjny 2.6. Uporządkowanie gospodarki odpadami.

Cel operacyjny 2.7. Poprawa gospodarki wodno – ściekowej.

Cel operacyjny 2.8. Ochrona zasobów wodnych i wzrost bezpieczeństwa powodziowego.

Cel operacyjny 2.9. Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa.

Cel operacyjny 2.10. Promocja postaw ekologicznych.

Cel operacyjny 2.11. Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym.

Cel operacyjny 2.12. Poprawa stanu akustycznego województwa.

Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią

Cel strategiczny osiągany będzie przez realizację następujących celów operacyjnych:

Cel operacyjny 3.1. Optymalizacja gospodarowania energią.

Cel operacyjny 3.2. Rozwój produkcji i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii.

Cel operacyjny 3.3. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego regionu.

Cel strategiczny 5. Wzmocnienie spójności województwa

Cel strategiczny osiągany będzie przez realizację następujących celów operacyjnych:

Cel operacyjny 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego.

Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa

Cel strategiczny osiągany będzie przez realizację następujących celów operacyjnych:

Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego.

Cel strategiczny 9. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem

Cel strategiczny osiągany będzie przez realizację następujących celów operacyjnych:

Cel operacyjny 9.5. Budowa regionalnych systemów zabezpieczania i reagowania na zagrożenia.

1.3.2 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan zawiera uszczegółowienia oraz wskazania dla działań w przestrzeni, których realizacja jest wypełnieniem zadań określonych przez Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Obecnie obowiązujący plan został przyjęty uchwałą nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

Celem Planu jest zrównoważony rozwój przestrzenny jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców regionu.

Niniejszy Program uwzględnia szereg zapisów z Planu, ujętych w następujących zagadnieniach:

Polityka poprawy efektywności struktur przestrzennych:

- Poprawa ładu przestrzennego w obrębie struktur i obszarów.
- Kształtowanie zrównoważonej struktury funkcjonalno – przestrzennej oraz minimalizacji napięć i konfliktów.
- Polityka ograniczania zagrożeń dla zrównoważonego rozwoju.

Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi:

- Ochrona zasobów i przywracanie walorów środowiska,
- Zachowanie, wzbogacanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej.
- Racjonalne wykorzystanie złóż kopalin.
- Racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego dla rozwoju energii ze źródeł odnawialnych.
- Zagospodarowanie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Ponadto Plan wskazuje na konieczność stworzenia spójnego systemu przyrodniczego.

1.3.3 Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020

Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 jest dokumentem opisującym założenia i sposób realizacji wielkopolskiej polityki innowacyjnej.

Strategia jest kolejnym etapem działań, zaraz po przyjęciu pierwszej strategii w 2004 roku i jej aktualizacją w roku 2011, które mają na celu podniesienie innowacyjności regionu. Strategia uwzględnia zapisy obowiązujących dokumentów europejskich, w tym strategii Europa 2020 wraz z dokumentami towarzyszącymi, Europejskiej Agendy Cyfrowej oraz krajowych, w tym w szczególności Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Programu Rozwoju Przedsiębiorstw oraz Krajowej Inteligentnej Specjalizacji. Jest też spójna ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Wielkopolska 2020.

Głównym celem strategii jest *Podniesienie innowacyjności i konkurencyjności Wielkopolski poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji*. W jego ramach zdefiniowano 6 celów operacyjnych, którym przypisano odpowiednie programy strategiczne.

1.3.4 Plan gospodarki odpadami dla województwa i jego aktualizacje

Dotychczas obowiązującym planem gospodarki odpadami jest Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012–2017 ustanowiony uchwałą nr XXV/441/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012 – 2017. Zmieniano go 7-krotnie poprzez następujące uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego: nr XLIII/836/14 z dnia 31 marca 2014 r., nr XLIV/857/14 z dnia 28 kwietnia 2014 r., nr XLIX/962/14 z dnia 29 września 2014 r., nr VII/186/15 z dnia 25 maja 2015 r., nr VIII/201/15 z dnia 29 czerwca 2015 r., nr X/288/15 z dnia 28 września 2015 r. oraz uchwałą nr XIII/372/15 z dnia 21 grudnia 2015 r.

Cele dla poszczególnych odpadów (tzn. odpadów komunalnych, odpadów niebezpiecznych i odpadów innych niż niebezpieczne) zdefiniowano zgodnie z założeniami Krajowego Programu Gospodarki Odpadami 2014, Polityki Ekologicznej Państwa, Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, a także polityki unii europejskiej w zakresie gospodarki odpadami.

Wypełniając obowiązek, który wynika z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.122), Samorząd Województwa Wielkopolskiego przystąpił do opracowania „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym”. Dokument będzie przyjęty w drodze uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego do dnia 30 listopada 2016 r.

1.3.5 Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych

Program ochrony powietrza jest dokumentem opracowanym w celu określenia działań, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia wartości dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu.

Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej został uchwalony w dniu 25 listopada 2013 roku uchwałą nr XXXIX/769/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Program został opracowany z uwagi na przekroczenia stężenia dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz stężenia docelowego dla benzo(a)pirenu.

Do głównych zadań w ramach realizacji Programu ochrony powietrza należą:

- stworzenie i utrzymanie systemu organizacyjnego dla realizacji działań naprawczych, (np. poprzez powołanie osoby odpowiedzialnej za koordynację realizacji działań ujętych w Programie na terenie miast i gmin);
- koordynacja realizacji działań naprawczych określonych w POP wykonywanych przez poszczególne jednostki;
- prowadzenie bazy pozwoleń zawierających informacje o wprowadzaniu gazów i pyłów do powietrza, bazy instalacji podlegających zgłoszeniu;
- udział w spotkaniach koordynatorów Programu;

- dobrowolne prowadzenie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych systemów grzewczych, w obszarach nienarażonych na wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu (poza obszarami przekroczeń);
- obniżenie emisji w obiektach użyteczności publicznej poprzez modernizację lub likwidację urządzeń na paliwa stałe – tam gdzie istnieją możliwości techniczne;
- poprawa stanu technicznego dróg istniejących w strefie wielkopolskiej – utwardzenie dróg lub poboczy w celu redukcji wtórnego unosu pyłu z drogi; modernizacja dróg;
- utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą mokrą). Czyszczenie ulic metodą mokrą po sezonie zimowym;
- modernizacja obiektów energetycznego spalania paliw oraz wdrażanie strategii czystej produkcji;
- rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników;
- rozwój sieci gazowych;
- uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych (nasadzanie drzew i krzewów);
- wzmocnienie kontroli stacji diagnostycznych pojazdów;
- rozwój komunikacji publicznej oraz wdrożenie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym;
- prowadzenie odpowiedniej polityki parkingowej w centrach miast wymuszającej ograniczenia w korzystaniu z samochodów. Wprowadzenie systemu zniżek w strefach parkowania wyznaczonych w miastach dla samochodów spełniających EURO 6 oraz z napędem hybrydowym i elektrycznym;
- monitoring budów pod kątem ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłu (kontrola przestrzegania zapisów pozwolenia budowlanego).;
- monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu;
- działania prewencyjne na poziomie wydawania decyzji środowiskowych;
- uwzględnianie konieczności ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza (szczególnie pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu) na etapie wydawania decyzji środowiskowych);
- uwzględnianie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez: odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem (np. zakup środków transportu spełniających odpowiednie normy emisji spalin; prowadzenie prac budowlanych w sposób ograniczający niezorganizowaną emisję pyłu do powietrza);
- rozwój systemów ścieżek rowerowych lub komunikacji rowerowej w miastach i gminach;
- kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów;
- kontrola spalania pozostałości roślinnych z ogrodów na powierzchni ziemi;
- działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje);

- spójna polityka na szczeblu lokalnym uwzględniająca priorytety poprawy jakości powietrza;
- kontrola przestrzegania zakazu wypalania łąk, pastwisk, nieużytków, rowów, pasów przyrodniczych, szlaków kolejowych oraz trzcinowisk i szuwarów;

Integralną częścią programu ochrony powietrza jest Plan Działań Krótkoterminowych.

W myśl art. 92 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2016 nr 0 poz. 672, ze zm.), zadaniem Planu Działań Krótkoterminowych (PDK) jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

W strefie wielkopolskiej PDK obejmuje:

- benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM₁₀;
- benzo(a)piren o okresie uśrednienia dla roku – 1 ng/m³.

1.3.6 Program ograniczenia niskiej emisji

Jednym z zadań Programu Ochrony Powietrza dla strefy Wielkopolskiej jest obniżenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych w wyniku eliminacji niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe. Zadanie to może być realizowane poprzez stworzenie Programu ograniczenia niskiej emisji (PONE).

Celem PONE jest systemowe zaplanowanie i realizacja działań prowadzących do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza na obszarze miasta z wielu indywidualnych źródeł ciepła niezależnie od formy własności lokalu mieszkalnego.

Zadaniem PONE jest pomoc w przeprowadzeniu działań, które zmierzają do poprawy jakości powietrza w sposób najbardziej efektywny ekonomicznie, ekologicznie oraz technicznie racjonalnie. Ponadto jest to długoterminowe narzędzie realizacji polityki ekologicznej miasta czy gminy.

Dla województwa wielkopolskiego jak dotąd nie opracowano jednak programu ograniczenia niskiej emisji.

1.3.7 Program wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa

Dla województwa wielkopolskiego jak dotąd nie opracowano programu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa.

1.3.8 Program rozwoju gospodarki niskoemisyjnej

Dla województwa wielkopolskiego jak dotąd nie opracowano programu rozwoju gospodarki niskoemisyjnej.

1.3.9 Wojewódzki program przekształceń terenów przemysłowych i zdegradowanych

Dla województwa wielkopolskiego jak dotąd nie opracowano programu przekształceń terenów przemysłowych i zdegradowanych.

1.3.10 Program małej retencji wodnej na terenie działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu

Celem niniejszego dokumentu jest określenie hydrologicznych i technicznych możliwości retencjonowania wód powierzchniowych na obszarze działania RDLP w Poznaniu w zakresie:

- Oceny stanu istniejącej zabudowy retencyjnej – jazów, zastawek zbiorników wodnych dolinowych i jeziorowych oraz małych zbiorników wodnych tzw. stawów wiejskich i oczek wodnych.
- Zwiększenia wykorzystania istniejących zasobów wodnych w zlewniach cieków podstawowych i szczegółowych poprzez zabudowę retencyjną poprzez stabilizację poziomu wody w jeziorach, budowę nowych zbiorników wodnych dolinowych, budowę i odbudowę urządzeń pietrzących na ciekach (jazy i zastawki) oraz budowę oczek wodnych i stawów wiejskich jak również budowę urządzeń małej retencji na terenach leśnych
- Zabezpieczenie, poprzez zabudowę retencyjną, odpowiednich ilości wody powierzchniowej dla potrzeb leśnictwa z uwzględnieniem ochrony przeciwpowodziowej, gospodarki rybackiej, małej energetyki wodnej, a także stworzenia bazy wyjściowej dla rozwoju turystyki i rekreacji.

Program został opracowany w układzie zlewni wielkopolskiego, a także administracyjnym tj. w układzie powiatów i gmin.

W Tomie III Programu zawarto analizę technicznych możliwości retencjonowania wody oraz program budowy urządzeń małej retencji wód powierzchniowych na terenie RDLP w Poznaniu.

1.3.11 Raporty z realizacji wcześniejszych programów ochrony środowiska

Zgodnie z art. 18. ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2016 nr 0 poz. 672 z późn. zm.) organ wykonawczy województwa zobligowany jest co dwa lata sporządzać raport z realizacji programu ochrony środowiska, który następnie przedstawia sejmikowi województwa.

W roku 2011 został sporządzony raport za okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. z „Programu ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019”, który przyjęto uchwałą nr XLIX/737/10 z dnia 5 lipca 2010 r. Z przeprowadzonego raportu wynika że spośród 85 zaplanowanych przedsięwzięć zrealizowanych zostało 78, co daje 91,8%.

W roku 2013 został sporządzony raport za lata 2011-2012, który obejmował zadania zawarte jeszcze w „Programie ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2008- 2011 z perspektywą na lata 2012- 2019”, który przyjęto uchwałą nr XLIX/737/10 z dnia

5 lipca 2010 r. oraz jeden rok obowiązywania „Programu ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2012-2015”, który przyjęto uchwałą nr XXVIII/510/12 z dnia 26 listopada 2012 r. Po przeprowadzonej analizie wykazano, że w 2011 roku spośród 68 zaplanowanych przedsięwzięć wykonano 66, co dawało 97,1%. Natomiast w roku 2012 na 109 zaplanowanych przedsięwzięć zrealizowano 92, co stanowi 84,4% skuteczności. Warto podkreślić że w ramach Programu na lata 2008-2011 zrealizowano wszystkie przedsięwzięcia przewidziane w ramach ochrony zasobów naturalnych oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego. Z kolei w Programie na lata 2012-2015 zrealizowano wszystkie przedsięwzięcia przewidziane do realizacji na rok 2012 w ramach działań systemowych. W ramach obydwu Programów w 100% zrealizowano zadania dotyczące ochrony przyrody, zieleni miejskiej oraz ochrony powierzchni ziemi.

Kolejny raport został sporządzony w roku 2015 i obejmował lata 2013-2014. Z „Programu ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2012-2015”, który przyjęto uchwałą nr XXVIII/510/12 z dnia 26 listopada 2012 r.

Powyższe raporty weryfikowały oraz oceniały cele, a także zadania zaplanowane w okresie obowiązywania Programów. Ponadto wskazywały rezultaty, poniesione nakłady finansowe, a także stanowiły przegląd i weryfikację efektów ekologicznych.

1.3.12 Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza Odry

Zgodnie z art. 88r. ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469) ochronę przed suszą prowadzi się zgodnie z planami przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy oraz planami przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych.

Plany przeciwdziałania skutkom suszy, zawierają:

- analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- propozycje budowy, rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych
- oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- katalog działań służących ograniczeniu skutków suszy.

Plany przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy przygotowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej i ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi (art. 88s. ust. 1 ww. ustawy).

Plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych przygotowują dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej (art. 88s. ust. 2 ww. ustawy).

Aktualnie trwają prace nad Planem przeciwdziałania skutkom suszy zarówno na obszarze dorzecza Odry, jak i regionu wodnego Warty.

Prezes KZGW przystąpił dnia 12 sierpnia 2016 r. do konsultacji społecznych projektu harmonogramu i programu prac związanych z przygotowaniem planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy. Termin zakończenia konsultacji to 12 lutego 2017 r.

Z kolei konsultacje społeczne projektu harmonogramu i programu prac związanych z przygotowaniem planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty

zakończyły się dnia 29 kwietnia 2016 r. Opracowany dokument będzie poddany konsultacjom społecznym w terminie od marca 2017 r. do września 2017 r.

1.3.13 Plan utrzymania wód

Plan utrzymania wód jest dokumentem planistycznym w gospodarowaniu wodami, który realizuje zapisy art. 22 i art. 114b ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469) i jest przyjmowany przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej w drodze aktu prawa miejscowego.

Planu utrzymania wód wymaga przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zawartość dokumentu o charakterze strategicznym została określona w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Plan, zgodnie z zapisami art. 114b ust. 1 ustawy Prawo wodne, zawiera:

1. określenie odcinków śródlądowych wód powierzchniowych, w obrębie których występują zagrożenia dla swobodnego przepływu wód oraz spływu lodów, wraz z identyfikacją tych zagrożeń;
2. wykaz będących własnością Skarbu Państwa budowli regulacyjnych i urządzeń wodnych o istotnym znaczeniu dla zarządzania wodami;
3. wykaz planowanych działań, o których mowa w art. 22 ust. 1b, obejmujący:
 - a) wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację działań,
 - b) uzasadnienie konieczności realizacji działań, z uwzględnieniem spodziewanych efektów ich realizacji,
 - c) jeżeli to możliwe, szacunkową analizę kosztów i korzyści wynikających z planowanych działań,
 - d) w przypadku działań, o których mowa w art. 22 ust. 1b pkt 3, 6 i 7 – zakres, rozmiar, przybliżoną lokalizację działań oraz terminy i sposoby ich prowadzenia.

Aktualnie trwają prace nad „Planem utrzymania wód w regionie wodnym Warty”. Konsultacje społeczne dotyczącego projektu Planu zostały zakończone dnia 21 października 2015 roku.

1.3.14 Warunki korzystania z wód regionu wodnego Warty

W dniu 2 kwietnia 2014 r. przyjęto rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty (Dz. Urz. Woj. 2014.2129). Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 maja 2014 roku.

Zgodnie z art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 469), warunki korzystania z wód regionu wodnego Warty sporządza Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, kierując się ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P. z 2011 r., nr 40, poz. 451). Na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy Prawo wodne warunki korzystania z wód regionu wodnego określają: szczegółowe wymagania w zakresie stanu wód wynikające z ustalonych celów

środowiskowych, priorytety w zaspokajaniu potrzeb wodnych, ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych.

1.3.15 Warunki korzystania z wód zlewni

Warunki korzystania z wód zlewni, łącznie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, są podstawowym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami oraz istotnym instrumentem zarządzania zasobami wodnymi, który przyczynia się do osiągnięcia celów środowiskowych.

W opracowywaniu Warunków korzystania z wód zlewni w regionie wodnym Warty, dyrektor RZGW w Poznaniu, posługuje się ustaleniami zawartymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P. z 2011 r. nr 40, poz. 451).

Warunki sporządza się dla obszarów zlewni, w których zgodnie z ustaleniami Planu, niezbędne jest określenie bardziej szczegółowych zasad ochrony zasobów wodnych, w szczególności ich ilości i jakości, tak aby osiągnąć dobry stan wód. Jest to zgodne z art. 116 ust. 1 ustawy Prawo wodne.

Głównym zadaniem warunków jest wnikliwe rozpoznanie charakterystyki presji, w zlewniach które wskazano w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, które zagrażają osiągnięciu celów środowiskowych, a także określenie działań umożliwiających ograniczenie tych presji lub ich skutków.

Zgodnie z art. 115 ust.1 warunki korzystania z wód zlewni mogą obejmować:

- szczegółowe wymagania w zakresie stanu wód wynikające z ustalonych celów środowiskowych;
- priorytety w zaspokajaniu potrzeb wodnych;
- ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze zlewni lub jej części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych w szczególności:
 - poboru wód powierzchniowych lub podziemnych;
 - wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi;
 - wprowadzania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego do wód, do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych;
 - wykonywania nowych urządzeń wodnych.

Obecnie trwają prace m.in. nad projektem warunków korzystania z wód zlewni Mogilnicy. Procedura udziału społeczeństwa została zakończona z dniem 2 października 2014 r.

1.3.16 Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020

W Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020, uchwalonym w dniu 26 września 2016 roku uchwałą nr XXII/580/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, przedstawiono cele Programu na podstawie diagnozy stanu środowiska w województwie. Zostały one przypisane do 10 obszarów interwencji:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza – cele: dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: pyłu PM10, pyłu PM2,5; osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu; osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu; ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;

2. zagrożenie hałasem – cele: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu; zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;

3. pola elektromagnetyczne – cel: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości;

4. gospodarowanie wodami – cele: zwiększenie retencji wodnej województwa; ograniczenie wodochłonności gospodarki; osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;

5. gospodarka wodno-ściekowa - cele: poprawa jakości wody; wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;

6. zasoby geologiczne – cele: ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin; rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;

7. gleby – cele: dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;

8. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko;

9. zasoby przyrodnicze – cel: zwiększenie lesistości województwa; zachowanie różnorodności biologicznej;

10. zagrożenie poważnymi awariami – cel: utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii.

Ponadto uwzględniono również takie zagadnienia jak działania edukacyjne i monitoring środowiska:

11. edukacja – cel: świadome ekologicznie społeczeństwo;

12. monitoring środowiska – cel: zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

1.4 Uwarunkowania wynikające z dokumentów sektorowych i strategicznych szczebla powiatowego i gminnego

1.4.1 Program ochrony środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020

W niniejszym dokumencie na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu środowiska określono następujące cele środowiskowe dla Powiatu Poznańskiego:

- ochrona jakości powietrza,
- ochrona wód i ziemi,
- prawidłowa gospodarka odpadami,
- ograniczenie akustycznych zagrożeń środowiska,
- zapobieganie ponadnormatywnej emisji pól elektromagnetycznych,
- monitoring podmiotów korzystających ze środowiska,
- ochrona przyrody,
- edukacja ekologiczna,
- promocja walorów przyrodniczych i turystycznych powiatu.

Realizacja wyznaczonych celów przyczyni się do poprawy stanu środowiska Powiatu Poznańskiego.

Ponadto w ramach obszarów interwencji wyznaczono także następujące kierunki interwencji:

Obszar interwencji: Klimat i powietrze

Kierunki interwencji:

- Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do powietrza

Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami; Gospodarka wodno-ściekowa; Zasoby geologiczne; Gleby

Kierunki interwencji:

- Ograniczanie emisji szkodliwych substancji do wód i do ziemi
- Ochrona zasobów wód i zrównoważone gospodarowanie wodami
- Racjonalizacja zużycia wód
- Ochrona naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi i gleb przed degradacją
- Ochrona zasobów geologicznych.

Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Kierunki interwencji:

- Właściwe postępowanie z odpadami wytwarzanymi w związku z działalnością gospodarczą
- Unieszkodliwianie substancji szczególnie szkodliwych dla zdrowia ludzi
- Aktywizacja mieszkańców powiatu w działania mające na celu właściwe gospodarowanie odpadami

Obszar interwencji: Stan akustyczny środowiska

Kierunki interwencji:

- Ograniczanie emisji hałasu
- Zmniejszenie narażenia mieszkańców na uciążliwy poziom hałasu

Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne

Kierunki interwencji:

- Zmniejszanie narażenia mieszkańców na ponadnormatywny poziom pól elektromagnetycznych

Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Kierunki interwencji:

- Poprawa stanu i jakości walorów przyrodniczych Powiatu
- Rozwój i ochrona zasobów leśnych

Wszystkie obszary interwencji

Kierunki interwencji:

- Przestrzeganie prawa z zakresu ochrony środowiska
- Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu.
- Znajomość środowiska przyrodniczego Powiatu przez jego mieszkańców.

1.4.2 Plan gospodarki niskoemisyjnej miasta i gminy Buk

Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) miasta i gminy Buk jest dokumentem strategicznym, który określa kierunki dla rozwoju gminy Buk, m.in. w sektorach: energetyka, lasy i tereny zielone, przemysł oraz gospodarka odpadami.

W planie wyznaczono cele i działania w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, efektywności energetycznej, a także wykorzystania odnawialnych źródeł energii, które są zgodne z obowiązującym Programem ochrony powietrza dla stref województwa wielkopolskiego.

Cele określone w Planie są zbieżne z dokumentami strategicznymi **na szczeblu Unii Europejskiej** (strategia „Europa 2020”, strategia Unii Europejskiej w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz Dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (CAFE – Clean Air For Europe), **na szczeblu krajowym** (m.in. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności, Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku, Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko) **oraz na szczeblu regionalnym** (m.in. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020).

Głównym celem Planu jest „Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z obszaru gminy o 30% w stosunku do przyjętego roku bazowego (rok 2010), w perspektywie do 2040 r. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez: ograniczenie zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych i surowców, a także zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym”.

Osiągnięcie powyższego celu będzie możliwe poprzez realizację poniższych celów szczegółowych:

- ograniczenie do roku 2020 emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do roku bazowego;
- ograniczenie do roku 2020 zużycia energii o 20% w stosunku do roku bazowego;
- zwiększenie do roku 2020 udziału energii ze źródeł odnawialnych do 15% w końcowym zużyciu energii.